Lietas Nr. C02048313
Lietas arhīva Nr. C-0483-13/4

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Liepājā 2013.gada 20.novembrī

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese A.KLAIŠE

ar sekretāri L.GLAZŪNU

piedaloties prasītājiem /pers. A/ un /pers. B/ un atbildētājas X pilsētas domes pārstāvei /pers. C/

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ un /pers. B/ prasībā pret X pilsētas domi, iestade 1, VAS /jurid.persona Nr.1/ un VAS „/jurid.persona Nr.2/" par akta, ar kuru izbeigta mantojuma lieta, atzīšanu par spēkā neesošu, apstiprināšanu mantojuma tiesībās un īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu.

Tiesas sēdē tiesa

**konstatēja**

2013.gada 13.augustā /pers. A/ un /pers. B/ (turpmāk – prasītāji) cēluši prasību pret X pilsētas domi, iestade 1, VAS /jurid.persona Nr.1 un VAS „/jurid.persona Nr.2/" (turpmāk – atbildētāji), lūdzot -

1) atzīt par spēkā neesošu Kurzemes apgabaltiesas zvērinātas notāres /pers.D/ 2013.gada 15.aprīļa aktu Nr.X „Par mantojuma lietas izbeigšanu";

2) atzīt prasītājus par mirušās /pers. E/ likumiskajiem mantiniekiem katru uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/ ar kadastra /numurs/ no nekustamā īpašuma /adrese/ar kadastra Nr. /numurs/

3) atzīt prasītājiem īpašuma tiesības katram uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/ ar kadastra Nr. /numurs/ no nekustamā īpašuma /adrese/ar kadastra Nr./numurs/;

4) piedzīt no atbildētājiem tiesas izdevumus pēc stāvokļa uz lietas izskatīšanas dienu.

Prasība pamatota uz Civillikuma 667., 670., 685., 691., 693. un Notariāta likuma 296. un 315.pantu.

Prasībā norādīts, ka 2007.gada 4.novembrī mirusi prasītāju māte /pers. E/, atstājot mantojumu – divus nekustamos īpašumus /adrese/un /adrese/. Atbildētāji mantojumu ir pieņēmuši un apsaimniekojuši. 2013.gada jūlijā atbildētāji uzzinājuši, ka X pilsētas pašvaldība 2012.gada 5.decembrī vērsusies pie zvērinātas notāres /pers.D/ ar mantošanas iesniegumu par mantojuma atklāšanos uz minētajiem nekustamiem īpašumiem. Prasītāji, kā ieinteresētās personas, par šo faktu nav informēti, lai gan X pilsētas domei bijis zināms, ka prasītāji mantojumu ir pieņēmuši ar faktiskām darbībām. 2013.gada 15.aprīlī zvērinātā notāre /pers. D/ izdevusi aktu Nr.X „Par mantojuma lietas izbeigšanu". Savukārt VAS /jurid.persona Nr.1 saņēmusi Valsts ieņēmumu dienesta vēstuli, ka pamatojoties uz zvērinātas notāres /pers. D/ izdoto aktu prasītāju mirušās mātes nekustamie īpašumi ņemti valsts uzskaitē. VAS /jurid.persona Nr.1 piedāvājusi X pilsētas domei pieņemt lēmumu par strīdus nekustamo īpašumu pārņemšanu pašvaldības īpašumā.

Tiesai iesniegtajos paskaidrojumos atbildētāja X pilsētas dome norādījusi, ka prasību neatzīst un tā ir noraidāma šādu iemeslu dēļ - atbildētāja, pēc nekustamā īpašuma /adrese/, īpašnieces /pers. E/ nāves, nekustamā īpašuma nodokļu paziņojumus sūtījusi uz viņas dēla /pers. A/ deklarēto dzīves vietu /adrese/. 2011.gada 19.septembrī atbildētāja nosūtījusi prasītājam atgādinājumu par nodokļa parādu, informējot, ka parāda nesamaksāšanas gadījumā saskaņā ar Notariāta likuma 294.pantu lūgs zvērinātam notāram izsludināt mantojuma atklāšanos. Tā kā nodokļu parāds netika samaksāts, kas liecina par mantojuma nepieņemšanu, atbildētāja 2012.gada 5.decembrī vērsusies pie zvērināta notāra ar lūgumu izsludināt mirušās /pers. E/ mantojuma atklāšanos. Mantinieki izsludinātajā termiņā – 3 mēnešu laikā nepieteicās un tādējādi mantojamā manta atzīstama par bezmantinieka mantu un saskaņā ar Civillikuma 416.pantu ir piekritīga valstij. 2013.gada 4.jūlijā atbildētāja saņēmusi VAS /jurid.persona Nr.1 vēstuli „Par bezmantinieka mantu atzītā dzīvokļa īpašuma pārņemšanu". Atbildētāja 2013.gada 25.jūlijā pieņēma lēmumu Nr.219 „Par bezmantinieka mantu /adrese/", ar kuru nolēma nepiekrist pārņemt minēto nekustamo īpašumu pašvaldības īpašumā. 2013.gada 16.maijā atbildētāja pieņēmusi lēmumu Nr.134 „Par nekustamā īpašuma nodokļa parāda dzēšanu", saskaņā ar kuru dzēsts nodokļa parāds nekustamam īpašumam /adrese/. Atbildētāja nepiekrīt prasītāju viedoklim, ka pašvaldības rīcība ir negodprātīga, prettiesiska un iesniegums notāram apzināti sagrozīts. Atbildētāja rīkojusies savas kompetences ietvaros atbilstoši konkrētai situācijai, tādējādi nevar būt atbildētāja, kas atzīstama kā prasītāju tiesību aizskārēja. Atbildētāja nav vainojama situācijā, kas izveidojusies un tai nav pienākums segt tiesas izdevumus, kā to lūdz prasītāji (lietas 76.lapa).

Tiesai iesniegtajos paskaidrojumos atbildētājs iestade 1norādījis, ka pamatojoties uz 2013.gada 15.aprīlī izdoto zvērinātas notāres /pers. D/ aktu Nr.X „Par mantojuma lietas izbeigšanu", mantojamā mantas sastāvs – nekustamais īpašums /adrese/, ņemts valsts uzskaitē ar 2013.gada

6.jūnija valstij piekritīgās mantas pieņemšanas un nodošanas aktu Nr. 009434 un MK 2006.gada 25.aprīļa noteikumu Nr. 315 „Kārtība kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaite, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieskaitīšana valsts budžetā" 26.4.apakšpunktu. 2013.gada 17.jūnijā materiāli tālākai rīcībai nosūtīti VAS /jurid.persona Nr.1, kuras kompetencē ietilpst Ministru kabineta rīkojuma projekta izstrāde. Atbildētājs uzskata, ka nav vainojams prettiesiskās darbībās rīcībā ar valstij piekritīgo mantu un tādējādi noraida prasību par tiesas izdevumu piedziņu no atbildētāja (lietas 80.lapa).

Tiesai iesniegtajos paskaidrojumos atbildētāja VAS /jurid.persona Nr.1 norādījusi, ka prasība nav pamatota un apmierināma. Atbildētāja paskaidro, ka 2013.gada 19.jūnijā saņēmusi Valsts ieņēmumu dienesta vēstuli ar norādi, ka dzīvojamā māja /adrese/ 2013.gada 6.jūnijā ar „Valstij piekritīgās mantas aprakstes un novērtējumu aktu" Nr.009434 ir ņemta valsts uzskaitē. Valsts ieņēmumu dienests, kas pieņēmis valstij piekritīgo mantu, saskaņā ar MK noteikumu Nr.315 9.punktu ir atbildīgs par mantas neskartību un saglabāšanu no tās pieņemšanas brīža līdz nodošanai realizācijā, nodošanai bez maksas vai iznīcināšanai. Valsts ieņēmumu dienests mantu glabā līdz MK pieņems rīkojumu par turpmāku rīcību ar mantu, tajā skaitā mantas valdījuma tiesību nodošanu Privatizācijas aģentūrai vai īpašuma tiesību nodošanu Xpilsētas domei. Norāda, ka dzīvojamā māja atrodas valsts uzskaitē un Valsts ieņēmumu dienesta glabājumā un MK nav pieņēmis rīkojumu par dzīvojamās mājas nodošanu Privatizācijas aģentūras valdījumā. Atbildētāja norāda, ka lietā nav konstatējama Latvijas valsts kādas noteiktas institūcijas personā vainojama darbība vai bezdarbība, kas būtu aizskārusi prasītāju ar likumu aizsargātās tiesības un intereses. Norāda, ka valstij bezīpašnieka un bezmantinieka manta piekrīt uz likuma pamata ar konstatējošu tiesību aktu un tālāka rīcība ar šo mantu noteikta normatīvajos aktos. Tādējādi ne notariālais akts, ne VID akts nevar tikt uzskatīts par prettiesisku un atceļamu. Atbildētāja norāda, ka saskaņā ar Civillikuma 694.pantā minēto, tulkojot to kopsakarībā ar Civillikuma 692. un 693.pantu, nevar uzskatīt, ka gadījumos, kad zvērināts notārs izsludinājis termiņu mantojuma pieņemšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", mantot aicinātais mantojumu pieņēmis, ja mantojums tā atklāšanās brīdī atradies mantot aicinātā faktiskā valdījumā. Šajā gadījumā mantot aicinātajam sava griba pieņemt mantojumu ir jāizsaka noteikti tikai tad, ja uzaicinājuma nav bijis, piemērojami noteikumi par mantojuma pieņemšanu mantojumam atrodoties mantot aicinātā faktiskā valdījumā, tomēr tāpat līdz brīdim, kamēr zvērināts notārs izsludina oficiālu uzaicinājumu par pieteikšanos uz mantojumu. Uz šādu Civillikuma mantojuma tiesību normu tulkojumu norāda arī speciālais likums – Notariāta likums, kura tiesību normas prevalē pār vispārējām Civillikuma tiesību normām. Priekšnoteikums, lai zvērināts notārs atzītu mantu par bezmantinieka mantu, ir mantinieku neesamības konstatējums, kā to nosaka Notariāta likuma 306.pants un Civillikuma 416.pants. Tādējādi valsts nav atzīstama par mantojuma atstājēja mantinieku, bet tai bezmantinieka manta piekrīt uz likuma pamata. Likums neparedz valstij tiesības atteikties pieņemt bezmantinieku mantu.

Atbildētāja norādījusi, ka no tās nav piedzenami tiesāšanās izdevumi saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu, jo valsts institūcijas rīkojušās atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošajām tiesību normām un viņu rīcība nav traktējama kā prettiesiska. Atbildētāja uzskata, ka prasītājiem, ceļot prasību, bija jārīkojas korekti, norādot, ka paši uzņemas visus tiesāšanās izdevumu maksājumus, jo īpašuma tiesību savlaicīgā nenokārtošanā ir vainojami paši prasītāji (lietas 82. - 84.lapa).

Tiesai iesniegtajos paskaidrojumos atbildētāja VAS „jurid.persona Nr.2" norādījusi, ka prasība pret to celta nepamatoti un tādēļ ir noraidāma. Atbildētāja norāda, ka lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka prasītāji Civillikuma 6.nodaļas 1.apakšnodaļā noteiktajos termiņos un kārtībā būtu pieņēmuši /pers. E/ atstāto mantojumu, tādēļ saskaņā ar Civillikuma 694.pantu atzīstams, ka viņi mantojumu ir atraidījuši. No zvērinātas notāres /pers. D/ 2013.gada 15.aprīlī sastādītā notariālā akta par mantojumu lietas izbeigšanu, kas ierosināta uz /pers. E/ kreditores X pilsētas domes iesnieguma pamata, izsludinātajā termiņā ne prasītāji, ne arī kādi citi mantinieki uz atstāto mantojumu nav pieteikušies, tādēļ mantojuma lieta izbeigta un mantojamā manta atzīta par bezmantinieku mantu, kas piekrīt valstij.

Norāda, ka šajā gadījumā, kad prasītāji paši ir vainojami mantojuma tiesību savlaicīgā nepieteikšanā un nesakārtošanā, viņiem pašiem arī jāuzņemas visi ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, nevis jārada zaudējumi atbildētājai, kura nav aizskārusi vai apstrīdējusi prasītāju tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses (lietas 92. - 93.lapa).

Tiesas sēdē prasītājs /pers. B/ prasību uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem un lūdza to apmierināt, papildus paskaidrojot, ka māte mantojumā atstājusi divus nekustamos īpašumus, ko abi ar brāli apsaimnieko un uztur. Māja/adrese/ tiek apdzīvota vasarā, tiek kopts dārzs, izkārts karogs, maksāti rēķini gan par ūdeni, gan par elektroenerģiju un maksāts nekustamā īpašuma nodoklis. Mantojumam nav pieteikušies savlaicīgi, jo radušies sarežģīti finansiāli apstākļi. Arī parāds par nekustamā īpašuma nodokli iekrājies finanšu krīzes dēļ. Kad no X domes saņemts brīdinājums, paļāvušies, ka domei ir zināmi iespējamie mantinieki un viņu adreses. Savukārt dome iesniedzot iesniegumu par mantojuma atklāšanos, mantiniekus nenorādīja. Tiesas izdevumus lūdz piedzīt no X pilsētas domes, jo dome nav norādījusi iespējamos mantiniekus, lai gan par tiem bijusi informēta.

Tiesas sēdē prasītājs /pers. A/ prasību uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem un lūdza to apmierināt, papildus paskaidrojot, ka ir saslimis un tādēļ iekrājies parāds un nav varējis arī sakārtot mantojuma lietas. Norāda, ka vēl 2013.gadā saņēmis paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokļa samaksu, bet atbildētāja iesniegumu notāram iesniegusi jau 2012.gadā.

Atbildētājas X pilsētas domes pārstāve /pers. C/ prasību neatzina un lūdza to noraidīt papildus paskaidrojot, ka tā kā iekrājies nodokļa parāds, dome secinājusi, ka mantojums netiek pieņemts un griezusies pie zvērināta notāra par mantojuma atklāšanos. Norāda, ka pašvaldība nav vainojama situācijā, kad prasītāji neizmanto savas tiesības. Prasītāji piecu gadu laikā varēja sakārtot mantojuma lietu. Nav pamata piedzīt tiesas izdevumus no pašvaldības, jo atbildētāja nav aizskārusi prasītāju tiesības, bet tieši ar savu rīcību mudinājusi sakārtot īpašuma tiesības. Pašvaldība, uzzinot par mantiniekiem, lēmusi par nekustamā īpašuma nepārņemšanu. Lūdz prasību noraidīt.

Atbildētāja iestade 1pārstāvis tiesas sēdē neieradās, lūdzot lietu izskatīt bez atbildētāja pārstāvja klātbūtnes, paskaidrojumi lietā ir sniegti.

Atbildētājas VAS /jurid.persona Nr.1 pārstāvis tiesas sēdē neieradās, lūdzot lietu izskatīt bez atbildētājas pārstāvja klātbūtnes, paskaidrojumi lietā ir sniegti.

Atbildētājas VAS „jurid.persona Nr.2" pārstāvis tiesas sēdē neieradās, lūdzot lietu izskatīt bez atbildētājas pārstāvja klātbūtnes, paskaidrojumi lietā ir sniegti.

Tiesa, noklausoties prasītāju un atbildētājas X pilsētas domes pārstāves paskaidrojumus un iepazīstoties ar rakstveida pierādījumiem, uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

/pers. E/ mirusi /miršanas datums/, ko apliecina miršanas apliecība Nr.X. Saskaņā ar Civillikuma 389.panta pirmo daļu aicinājums mantot iestājas mantojumam atklājoties (655.p). Civillikuma 655.panta pirmā daļa nosaka, ka mantojums atklājas ar mantojuma atstājēja nāvi vai ar viņa izsludināšanu par mirušu ar tiesas lēmumu (377.p.). /pers. E/ atstātais mantojums atklājies ar viņas nāvi.

Ar lietas materiālos esošajām dzimšanas apliecībām prasītāji pierādījuši, ka mantojuma atstājēja /pers. E/, /personas kods/, ir prasītāju /pers. A/ un /pers. B/ māte un prasītājiem saskaņā ar Civillikuma 398. un 404.pantu ir tiesības uz /pers. E/ atstāto mantojumu pēc likuma kā pirmās šķiras mantiniekiem (lietas 19. – 20.lapa).

No Liepājas tiesas zemesgrāmatu nodaļas nodalījuma norakstiem redzams, ka nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra /numurs/ /adrese/, kadastra/numurs/īpašniece ir /pers. E/ (lietas 21. – 22.lapa).

2010.gada 20.maijā prasītājs /pers. A/ noslēdzis līgumu ar AS "Latvenergo" par elektroenerģijas piegādi objektam dzīvojamā mājā /adrese/ (lietas 26. – 27.lapa).

No 2007.gada 9.novembra par elektroenerģijas patēriņu nekustamā īpašumā /adrese/, norēķinājies prasītājs /pers. A/ (lietas 28. – 40.lapa).

2009.gada 25.maijā prasītājs /pers. A/ noslēdzis līgumu ar SIA "Liepājas ūdens" par ūdensapgādes pakalpojumiem nekustamam īpašumam /adrese/ (lietas 54. – 55.lapa) un maksājuma kvītis apliecina to, ka pēc /pers. E/ nāves par ūdens patēriņu ir veikti norēķini (lietas 43. – 53.lapa).

Par nekustamā īpašuma /adrese/ zemes nodokli maksājis prasītājs /pers. A/ (lietas 56. – 58.lapa).

Xpilsētas dome 2011.gada 19.septembrī nosūtījusi prasītājam /pers. A/ paziņojumu par nekustamā īpašuma /adrese/, nodokļa parādu Ls 95,89 uz 2011.gada 16.septembri, norādot, ka parāda neapmaksāšanas gadījumā pašvaldība lūgs zvērinātam notāram izsludināt mantojuma atklāšanos (lietas 59.lapa).

Maksāšanas paziņojumi par nekustamā īpašuma /adrese/nodokli 2010. – 2013.gadam sūtīti /pers. E/ mantojuma masai uz adresi /adrese/, kas reizē ir arī prasītāja /pers. A/ dzīves vietas adrese (lietas 60. – 63.lapa).

2012.gada 5.decembrī X pilsētas pašvaldība iesniegusi zvērinātai notārei /pers. D/ kreditora pretenziju par /pers. E/ parādu Ls 258,15, vienlaicīgi lūdzot ievietot sludinājumu "Latvijas Vēstnesī" uzaicinot pieteikties visus, kuriem kā mantiniekiem, kreditoriem vai kā citādi ir tiesības uz mantojamo mantu - nekustamo īpašumu /adrese/ (lietas 64.lapa).

2013.gada 15.aprīlī zvērināta notāre /pers. D/ taisījusi aktu Nr.X par mantojuma lietas izbeigšanu, no kura redzams, ka mantojuma atklāšanās izsludināta 2012.gada 7.decembrī laikraksta "Latvijas Vēstnesis" laidienā Nr.193. Mantinieki izsludinātajā termiņā (3 mēneši) nav pieteikušies, tādējādi mantojamā manta nekustamais īpašums /adrese/ atzīstams par bezmantinieka mantu un saskaņā ar Civillikuma 416.pantu piekrīt valstij (lietas 16.lapa).

2013.gada 17.jūnijā Valsts ieņēmumu dienests paziņojis VAS /jurid.persona Nr.1 par to, ka nekustamais īpašums /adrese/ ir ņemts valsts uzskaitē 2013.gada 6.jūnijā ar „Valstij piekritīgās mantas pieņemšanas un nodošanas aktu" (lietas 85.lapa).

2013.gada 4.jūlijā VAS /jurid.persona Nr.1 nosūtījusi X pilsētas domei paziņojumu par bezmantinieka mantu atzītā dzīvokļa īpašuma pārņemšanu, piedāvājot X pilsētas domei mēneša laikā pieņemt lēmumu par nekustamā īpašuma /adrese/ pārņemšanu pašvaldības īpašumā (lietas 78.lapa).

2013.gada 25.jūlijā Xpilsētas dome pieņēmusi lēmumu Nr.219 par bezmantinieka mantu /adrese/, norādot, ka nepiekrīt pārņemt Xpilsētas pašvaldības īpašumā nekustamo īpašumu, jo tas nav nepieciešams pašvaldības autonomo funkciju veikšanai (lietas 79.lapa).

Atbilstoši Notariāta likuma 301.pantam, ja mantinieki nav izteikuši savu gribu pieņemt mantojumu, personas, kurām ir tiesības mantot pēc mantot aicinātā (substitūti, pēcmantinieki), kā arī mantojuma atstājēja kreditori un legatāri var iesniegt zvērinātam notāram atbilstoši šā likuma 293.panta noteikumiem iesniegumu par mantinieku uzaicināšanu izteikt savu gribu par mantojuma pieņemšanu (Civillikuma 697. un 698.pants).

Ar lietas materiāliem pierādīts, ka X pilsētas dome bija /pers. E/ kā mantojuma atstājējas kreditore, kurai bija tiesības iesniegt zvērinātam notāram iesniegumu par mantojuma atklāšanos.

2012.gada 5.decembra iesniegumā par mantinieku uzaicināšanu izteikt savu gribu par mantojuma pieņemšanu nav norādītas mantot aicinātās personas.

Prasītāji uzskata, ka X pilsētas domei bija zināmi mantinieki, jo paziņojumi par nekustamā īpašuma nodokli sūtīti prasītājam /pers. A/.

Atbilstoši Notariāta likuma 302.panta noteikumiem, iesniedzot lūgumu par uzaicinājumu mantiniekiem izteikt attieksmi pret mantojumu, iesniegumā bija jānorāda zināmās mantot aicinātās personas. X pilsētas domes atsaukšanās uz faktisko apstākļu nezināšanu, konkrētajā gadījumā nav pamatota.

Atbilstoši Notariāta likuma 305.pantam, ja mantinieki iesniedzējam nav zināmi, zvērināts notārs oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" izsludina mantojuma atklāšanos, uzaicina mantiniekus, nosakot termiņu atbilstoši šā likuma 297.pantam, un paziņo par to zināmajiem mantiniekiem un Latvijas Zvērinātu notāru padomei iekļaušanai mantojumu reģistrā.

Notariāta likuma 297.pants nosaka, ka sludinājumā zvērināts notārs uzaicina pieteikties visus tos, kuriem kā mantiniekiem, kreditoriem vai kā citādi ir kādas tiesības uz mantojumu. Uzaicinājuma termiņš, ja likumā nav noteikts citādi, nosakāms pēc zvērināta notāra ieskatiem. Tas nedrīkst būt īsāks par trim mēnešiem no uzaicinājuma publicēšanas dienas. Zvērināts notārs sludinājumā norāda informāciju par to, ka termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas tiks dzēstas.

Tiesa konstatē, ka lietā nepastāv strīds par to, ka ne prasītāji, ne arī citi mantinieki nav pieteikuši savas tiesības izsludinātajā termiņā, līdz ar ko taisīts notariāls akts par mantojuma lietas izbeigšanu, atzīstot, ka mantinieki izsludinātajā termiņā (3 mēneši) nav pieteikušies, tādējādi mantojamā manta- nekustamais īpašums /adrese/ atzīstama par bezmantinieka mantu un saskaņā ar Civillikuma 416.pantu piekrīt valstij.

Valsts ieņēmumu dienests uzskaita valstij piekritīgo mantu, nodrošina kontroli par tās novērtēšanu, realizāciju, nodošanu bez maksas, iznīcināšanu un ieņēmumu iemaksu valsts budžetā. Kārtību, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaite, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā, nosaka Ministru kabinets (likuma „par Valsts ieņēmumu dienestu" 8.panta 3.punkts).

Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu parāda piedziņas pārvalde, pamatojoties uz 2006.gada 25.aprīļa MK noteikumu Nr.315 „Kārtība kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaite, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieskaitīšana valsts budžetā" 26.4.punktu un Kurzemes apgabaltiesas zvērinātas notāres /pers. D/ 2013.gada 15.aprīļa aktu Nr.X „Par mantojuma lietas izbeigšanu", norādījusi, ka nekustamais īpašums /adrese/ ņemts valsts uzskaitē 2013.gada 6.jūnijā ar „Valstij piekritīgās mantas pieņemšanas un nodošanas aktu".

Ņemot vērā, ka viens no strīdus nekustamajiem īpašumiem atrodas X pašvaldības teritorijā, VAS /jurid.persona Nr.1 nosūtījusi X pilsētas domei piedāvājumu izlemt jautājumu par iespēju pārņemt to X pilsētas pašvaldības īpašumā.

Ņemot vērā konstatētos apstākļus, tiesai ir pamats secināt, ka minētās iestādes ir rīkojušās pamatoti, nepārkāpjot savas kompetences robežas. Prasītāji paši ar savu bezdarbību ir veicinājuši situāciju, ka viņu mātes atstātais mantojums atzīts par valstij piekrītošu mantu, jo viņi likumā noteiktā laikā un kārtībā nav nokārtojuši savas mantojuma tiesības.

X pilsētas pašvaldība nav pārņēmusi īpašumā nekustamo īpašumu /adrese/, kā arī īpašuma tiesību noformēšana tālāk nav pabeigta un līdz pat šim brīdim zemesgrāmatā kā nekustamā īpašuma īpašniece reģistrēta /pers. E/.

Atbilstoši Civillikuma 688.pantam, ar aicinājumu mantot nodibinās vienīgi iespēja kļūt par mantinieku. Mantojuma ieguūšanai vēl vajadzīgs,

lai aicinātais izteiktu savu gribu pieņemt viņam piekritušo mantojumu.

Saskaņā ar Civillikuma 691.pantu gribu pieņemt mantojumu var izsacīt vai nu noteikti, mutiski vai rakstiski, vai arī klusējot, ar tādu darbību, kuru attiecīgos apstākļos var iztulkot vienīgi tā, ka zināma persona atzīst sevi par mantinieku. Tiesa vadās no tiesību doktrīnas, ņemot vērā, ka tikai tādu darbību var uzskatīt par mantojuma pieņemšanu, kas ar loģisku nepieciešamību ved pie slēdziena, ka konkrētā gadījumā mantot aicinātais to nebūtu izdarījis, ja nebūtu gribējis pieņemt mantojumu (V.Briedis. Mantojuma pieņemšana un mantojuma atraidīšana. Rīga, 1939).

Ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem – X pilsētas domes sūtītajiem nekustamā īpašuma paziņojumiem, ar maksājuma čekiem un slēgtajiem līgumiem, apstiprinās prasītāju apgalvojums, ka viņi mantojumu ir pieņēmuši, to apsaimnieko, no kā secināms, ka prasītāji atzīst sevi par mantiniekiem.

Tiesa ņem vērā Civillikuma 670.pantā noteikto, ka mantojuma prasības mērķis ir atzīt prasītāju vai nu par vienīgo mantinieku, vai par līdzmantinieku, un saskaņā ar to izdot viņam ar visiem pieaugumiem vai nu visu atstāto mantojumu, vai viņam pienākošos daļu, vai arī tos mantojuma priekšmetus, kas atrodas atbildētāja valdījumā.

Atbilstoši Civillikuma 694.pantam, ja tajā laikā, kad aicina mantot, mantojums atrodas aicinātā faktiskā valdījumā (692.panta. otrā daļa) vai, ja šādu valdījumu viņš iegūst vēlāk, un ja viņš līdz augšā norādīto termiņu (693. p.) notecējumam nedod par mantojuma pieņemšanu noteiktu atsauksmi, tad atzīstams, ka viņš to pieņēmis. Bet ja mantot aicinātais, kura faktiskā valdījumā mantojums neatrodas, palaiž garām nolikto termiņu, noteikti neizsakot savu gribu, tad atzīstams, ka viņš mantojumu atraidījis.

Tiesa nodibina, ka ar lietas materiāliem ir pierādīts prasītāju norādītais apstāklis, ka visu laiku kopš /pers. E/ nāves prasītāji izmantojuši un valdījuši nekustamo īpašumu /adrese/.

Saskaņā ar Civillikuma 701.pantu ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu visas mantojuma atstājēja tiesības un saistības, ciktāl tās neizbeidzas ar viņa personu, pāriet uz mantinieku.

Civillikuma 382.pantā noteikts, ka mantojums ir kopība, kurā ietilpst visa kustamā un nekustamā manta, kā arī citiem atdodamās tiesības un saistības, kas mirušajam [...] piederējušas [...] viņa nāves laikā.

Tiesa secina, ka strīdus nekustamo īpašumu /adrese/ nav pamata atzīt par bezmantinieka mantu Civillikuma 416.panta izpratnē un ir pietiekams pamats atzīt par spēkā neesošu Kurzemes apgabaltiesas zvērinātas notāres /pers. D/ 2013.gada 15.aprīļa aktu Nr.X „Par mantojuma lietas izbeigšanu".

/pers. E/ kā īpašniecei piederējuši divi nekustamie īpašumi - /adrese/ un /adrese/.

Pie lietā nodibinātiem apstākļiem ir pamats atzīt /pers. A/ un /pers. B/ kā /pers. E/ mantinieku īpašuma tiesības, katram uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/ ar kadastra Nr. /numurs/ no nekustamā īpašuma /adrese/ar kadastra Nr./numurs/

Tiesa uzskata, ka nav pamata piemērot Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, jo atbildētāji nav vainojami darījuma formas neievērošanā un apstāklī, ka īpašuma tiesību atzīšanai kā mantiniekiem prasītājiem jāgriežas tiesā. Tādējādi prasība daļā par tiesas izdevumu piedziņu no atbildētājiem noraidāma.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97. un 193.pantiem tiesa

**n o s p r i e d a**

**Atzīt** /pers. A/, /personas kods/, un /pers. B/, /personas kods/, par mirušās /pers.E/, /personas kods/, likumiskajiem mantiniekiem.

**Atzīt** par spēkā neesošu Kurzemes apgabaltiesas zvērinātas notāres /pers. D/ 2013.gada 15.aprīļa aktu Nr.X „Par mantojuma lietas izbeigšanu".

**Atzīt** /pers. A/, /personas kods/, un /pers. B/, /personas kods/, kā /pers. E/ likumisko mantinieku īpašuma tiesības, katram uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/ ar kadastra Nr. /numurs/ reģistrēts Liepājas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Liepājas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. XXX.

**Atzīt** /pers. A/, /personas kods/, un /pers. B/, /personas kods/, kā /pers. E/ likumisko mantinieku īpašuma tiesības, katram uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/ar kadastra /numurs/ reģistrēts Liepājas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas /nosaukums/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr.XXX.

**Noraidīt** prasību daļā par tiesas izdevumu piedziņu no atbildētājiem.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesas palātā 20 dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā.

Tiesnese A.KLAIŠE